

אגף איכות אוויר ושינויי אקלים

הישגים עיקריים לשנים 2011-2012

- **תחילת יישום חוק אוויר נקי** - האגף הכין תכנית לאומית רב שנתית אשר טרם אושרה בממשלה, נתן עד כה 22 היתרי פליטה למפעלים משמעותיים בפליטותיהם לאוויר וקבע בתקנות ערכים מקסימליים של מזהמים בסביבה, על בסיס השפעתם הבריאותית והמדיניות הנהוגה בעולם.
- **שיפור איכות הדלק לתחבורה** - הפחתת ריכוז הגופרית בדלקים לתחבורה (סולר ובנזין) בשנים האחרונות ממאות חלקים למיליון (חל"מ) עד ל- 10 חל"מ בלבד, הכנת תקנים לדלקים חלופיים כגון גז טבעי לתחבורה, ביודיזל ותחליבי סולר ועידכון הדרישות לתוספי חובה דטרגנטים בסולר לתחבורה.
- **קביעת תקנות לרמות הפליטה המותרות מכלי הרכב השונים** - בשנה האחרונה הוחמרו הדרישות וכיום כל רכב נבדק באופן המדויק ביותר בהתאם להנחיות יצרן הרכב עבור כל דגם ודגם בנפרד. רמות הפליטה נבדקות גם ב"סטט השנתי" ובאופן מדגמי בבדיקות פתע בצד הדרך. מדי שנה ניידות המשרד בודקות כ- 30,000 כלי רכב בצד הדרך.
- **תיקון תקנות חובת גילוי נתוני זיהום בפרסומת לרכב** - בכל פרסומת לרכב חדש, חובה לגלות את דרגת הזיהום של הרכב ואת נתוני צריכת הדלק. בשנה האחרונה המשרד הטיל 8 עיצומים כספיים על יבואני רכב שפרסמו בניגוד להוראות החוק.
- **קביעת מנגנון מיסוי ירוק לכלי רכב** - בעבודה משותפת עם רשות המיסים ניתנות הטבות מס בגובה של עד 16,000 ₪ לכלי הרכב הנקיים ביותר, בהתאם למדרג הזיהום של כלי רכב חדש. הטבות גדולות עוד יותר ניתנות לכלי רכב בעלי הנעה חלופית כגון כלי רכב היברידיים או חשמליים.
- **הקמת והפעלת תכנית לעידוד גריטה של כלי רכב ישנים ומזהמים** - בשנת 2010 המשרד (בשיתוף משרד התחבורה) החל להפעיל תכנית לעידוד גריטת רכב ישן. במסגרת התכנית ניתן מענק של 3,000 ₪ לבעלי רכב ישן ומזהם המוסרים את רכבם לגריטה. במסגרת התכנית נמסרו עד כה יותר מ- 26,000 כלי רכב ישנים הפולטים פי 20 ומעלה יותר זיהום לעומת כלי רכב חדשים.
- **צמצום פליטת אדי בנזין מתחנות דלק** - עד כה הותקנו מערכות ייעודיות למניעת פליטת אדי דלק בעת תהליך התדלוק בכ- 500 תחנות תדלוק בישראל. עד לסוף שנת 2015 כל התחנות בישראל יידרשו להתקין מערכות אלו.
- **הפחתת זיהום אוויר מייצור חשמל** - ב-2010 הוצא צו אישי רוחבי לחח"י הקובע ערכי פליטה מותרים לפי סוג יחידות הייצור וסוג הדלק והביא את חח"י להסבת יחידות רבות לשימוש בגז ט. ב-2011, עקב משבר הגז, נקבע נוהל הנעת יחידות הייצור של חח"י בדלק גיבוי, הקובע סדר עדיפויות סביבתי להפעלת היחידות ומתחשב במאפיינים ומגבלות של יחידות הייצור, תנאים תפעוליים וכו'. קביעת הנוהל אפשרה צמצום הפגיעה באוכלוסיה במצב של מחסור בגז הטבעי לייצור חשמל.
- **ביטול התכנית להקמת ת"כ חדשה פחמית (פרויקט D)** - האגף הוביל את העמדה המקצועית שהביאה לכך שהתחנה שתוקם תופעל בגז טבעי ובגיבוי פחם. הובלת העמדה המשרדית וההישג של הקמת תחנת כח חדשה שתופעל בגז וגיבוי פחם.
- **קביעת מדיניות השלה יזומה** - מנגנון השלה יזומה באמצעות דיזל גנרטורים, הביא להפחתת זיהום אוויר הנוצר ע"י גנרטורים.
- **קביעת תעריף כלכלי לאנרגיות מתחדשות** - ביוזמת המשרד ובשיתוף משרדים נוספים, נקבע התעריף ונקבעו מכסות שיביאו למימוש המדיניות שנקבעה בהחלטת ממשלה לפיה, עד לשנת 2020, 10% מייצור החשמל יהיה מאנרגיות.

- **טיפול במוקדי הזיהום רמת חובב ומפרץ חיפה** - הוחל ביישום דרישות מתקדמות להפחתת זיהום אוויר, המבוססות על הדירקטיבות האירופיות, ונקבעו תנאים ברישיונות העסק ובצווים אישיים בהתאם לכך.
- **ביצוע בדיקות סביבתיות של מזהמי אוויר מסרטנים** ורעילים שאינם מנוטרים בתחנות הניטור או שאינם מנוטרים במידה מספקת סביב אזורי התעשייה בחיפה ואשדוד בערים הגדולות ובאזורים נוספים, במטרה לבדוק את תוצאות יישום מדיניות המשרד להפחתת פליטות ולצורך בחינת אפשרות יישום ערכי סביבה ויעד. בשנת 2012 בוצעו ברחבי הארץ למעלה מ-2000 בדיקות בעלות של 7.7 מיליון ₪.
- **שיפור הפיקוח והאכיפה על פליטות מזהמים מתעשייה** - בשנת 2011 בוצעו כ-472 בדיקות פתע בארובות ב-48 מפעלים, בתקציב של 1.5 מיליון ₪
- **שיפור איכות הדלק לתעשייה** - הפחתת 50% מהגופרית בסולר להסקה העומד כיום על 0.1%. השלמת הכנת תקן למזוט בריכוז מרבי של 1% גופרית. הפסקת שיווק מזוט מעל 1% החל מה-01/1/13.
- **השלמת הקמת מערכת ניהול משאבי אוויר** הכוללת חיזוי הזיהום בכל הארץ, ביצוע תרחישים וניהול מצאי הפליטות מכלל המקורות. המידע משמש לפרסום תחזית הזיהום באתר המשרד ולמתן התראות לציבור בזמן אירועי זיהום אוויר חריגים.
- **גיבוש תקנות לערכי סביבה למספר מזהמים** - בשנת 2012 נעשתה עבודה לעדכון התקנות עבור חלקיקים, תחמוצות חנקן, תחמוצות גופרית, אוזון ומתילן כלוריד. ההצעה לתיקון התקנות ועדכון התקנים הופצה למשרדי ממשלה רלוונטיים ולבעלי עניין. תיקון התקנות נדרש באופן דחוף בשל ביטולם של חלק מהערכים שלושה חודשים לאחר הבחירות.
- **גיבוש ויישום התכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה** – בהמשך להצהרה כי ישראל תפחית את פליטת גזי החממה שלה ב-20%, עד לשנת 2020, ביחס לתרחיש עסקים כרגיל, הועברה החלטת ממשלה והוקמו צוותי ביצוע ומעקב, בהשתתפות משרדי הממשלה הרלוונטיים.
- **הקמת תכנית תמיכה בהשקעות להפחתת פליטות גזי חממה** - בשני המקצים של התוכנית, שהתקיימו עד כה, אושרו מענקים בסך כולל של 106 מיליוני ₪ עבור 208 פרויקטים במגזרים שונים. הפרויקטים צפויים להפחית מידי שנה כ-450,000 טון גזי חממה (tCO₂e) עד לפחות 2020. ברמה המשקית, התוכנית מינפה השקעות בהיקף של למעלה מחצי מיליארד ₪ בהתייעלות אנרגטית.
- **הקמת מערך לרישום ודיווח פליטות גזי חממה** בו מדווחים גופים, באופן וולנטרי, על פליטת גזי החממה מפעולותיהם.

